

بررسی و معرفی تنوع فلورستیک مراتع حوضه آبخیز ورزقان چای

اسماعیل شیدای^۱ - موسی اکبرلو^۲ - مرتضی مفیدی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مرتعداری دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

۲- استادیار گروه مرتعداری دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد مرتعداری دانشگاه تهران

چکیده:

نگهداری، مدیریت، حفاظت و بهره برداری معقول از اکوسیستم های مرتعی مستلزم شناخت علمی و همه جانبه ی آنهاست. براین اساس شناسایی تنوع فلورستیکی مراتع مبنایی برای مدیریت و استفاده از منابع مراتع می باشد. عدم آگاهی علمی باعث بهره برداری بی رویه و نادرست از پوشش گیاهی خواهد شد که موجب برهم خوردن تعادل موجود بین اجزای اکوسیستم های طبیعی می شود. در این میان پوشش گیاهی یکی از اجزای اکوسیستم های طبیعی می باشد. شناخت و مطالعه پوشش گیاهی اکوسیستم ها می تواند پیش زمینه مطالعات اکولوژی گیاهی محسوب گردد. در این تحقیق سعی بر معرفی لیست فلورستیک منطقه است. لذا گیاهان با استفاده از پیمایش صحرایی جمع آوری و شناسایی شدند و بر اساس طبقه بندی فیلوژنی تیره ها، جنس ها و گونه های گیاهی مشخص شدند. برای طبقه بندی اکولوژیکی از طبقه بندی رانکیه و پابو استفاده شد. همچنین با پرسش از مردم بومی کاربرد گونه های گیاهی و میزان خوشخوراکی گونه ها برای دامهای منطقه مشخص شد. نتایج نشان می دهد گیاهان منطقه مورد مطالعه شامل ۱۰۲ گونه است که در ۲۵ تیره گیاهی طبقه بندی شدند. از مهمترین تیره های منطقه می توان تیره کاسنی (*Asteraceae*) (۲۵ گونه)، تیره گندمیان (*Gramineae*) (۱۶ گونه) و تیره نعناع (*Labiatae*) (۸ گونه) را نام برد. مراتع حوضه ورزقان چای دارای غنای گونه ای با کاربرد دارویی قابل ملاحظه ای است لذا می تواند از مراتع منطقه کاربریهای دیگری نیز صورت گیرد. نکته دیگری که از نتایج حاصل شد این است که به دلیل فشار زیاد بر مراتع گونه های غیر خوشخوراک در منطقه گسترش یافته اند لذا باید اقدامات مدیریتی برای جلوگیری از این روند صورت گیرد تا تنوع گیاهی از معرض خطر دور بشود.

واژه های کلیدی: پوشش گیاهی، تنوع فلورستیکی، خوشخوراکی، طبقه بندی اکولوژیکی، تنوع فلورستیکی، مراتع ورزقان چای

مقدمه:

مرتعی یک اکوسیستم طبیعی است که در برگیرنده منابع عظیمی از ذخایر ژنتیکی و تنوعی از گونه های گیاهی است که همواره این گوناگونی زیستی، متضمن پایداری مرتع در مقابل عوامل متغیر محیطی و زیستی است. نگهداری، مدیریت و بهره برداری معقول از مراتع و جلوگیری از کاهش تنوع زیستی مستلزم شناخت علمی و همه جانبه آن است. عدم این آگاهی علمی باعث بهره برداری بیرویه و نادرست از پوشش گیاهی خواهد شد که موجب برهم خوردن تعادل موجود بین اجزاء اکوسیستم های طبیعی و کاهش تنوع زیستی می شود و در نتیجه محیط تغییر می یابد و بر اثر این تغییر محیط، گیاهان دیگر قادر به حفظ و بقای خود نیستند و بتدریج گیاهان نامرغوب جای گیاهان مفید و مرغوب را اشغال نموده و در نهایت با تغییر بقیه اجزاء اکوسیستم، یک پوشش گیاهی جایگزین پوشش گیاهی قبلی می شود (تبراک، ۱۹۸۰). تخریب پوشش گیاهی و از بین بردن اکوسیستم های مرتعی و تبدیل آنها به سیستم های تک محصولی کشاورزی که هم اکنون سطح وسیعی از کشور را در بر گرفته باعث از بین رفتن تنوع زیستی

گردیده است، به طوری که بسیاری از گونه های گیاهی یا جانوری با ارزش از عرصه طبیعت محو شده اند و یا در حال انقراض هستند (تايا، ۱۳۸۵؛ آذرنيوند، ۱۳۶۹). بنابراین با توجه به نقش مهم گیاهان در تعادل اکوسیستم ها، ضرورت شناخت و لیست برداری پوشش گیاهی جهت حفظ ثبات و پایداری آنها امری اجتناب ناپذیر است (گاچ، ۱۹۸۲؛ ابراهیمی کبریا، ۱۳۸۱). زیرا که حفظ اکوسیستمهای طبیعی با ارزش، مستلزم حفاظت از پوشش گیاهی و حفظ پوشش گیاهی نیز مستلزم شناخت جوامع گیاهی و تنوع آن است (مسلمی، ۱۳۷۶).

پوشش گیاهی در محتوای اکولوژیکی آن دارای سه جنبه مهم است: اولاً در بخش های وسیعی از خشکی های زمین به استثنای بیابانهای کاملاً گرم یا سرد، پوشش گیاهی واضح ترین بخش فیزیکی یک اکوسیستم است. ثانیاً پوشش گیاهی حاصل تولید اولیه بوده و ثالثاً پوشش گیاهی به عنوان زیستگاهی عمل می کند که در داخل آن موجودات، زندگی، رشد و تولید مثل نموده و در نهایت می میرند. و باعث تکمیل زنجیره های غذایی جانداران میشود. با در نظر گرفتن سه جنبه فوق با هم، اهمیت واضح پوشش گیاهی در اکولوژی آشکار خواهد کرد (مصداقی، ۱۳۸۰).

مراتع علاوه بر نقشی که بعنوان ارزش حفاظتی (آب و خاک)، تفرجگاهی، تولید علوفه (فراورده های دامی)، محیط زیست، منبع ژنتیکی و غیره دارند، از نظر تولید گیاهان دارویی و صنعتی از جایگاه ویژه ای برخوردار هستند (حسینی، ۱۳۸۰). کشور ایران با تنوع کلیماتیک و اکولوژیک جغرافیایی و بدلیل قرار گرفتن در پهنه ای از جهان که دربرگیرنده سه ناحیه رویشی اروپا-سیبری، ایران-تورانی و خلیج و عمانی می باشد از تنوع گونه ای قابل توجه برخوردار است (مظفریان، ۱۳۸۴).

تنوع پوشش گیاهی در هر کشور، نه تنها زیربنای پیشرفت و فعالیتهای علمی در این زمینه بوده و دارای کاربردهای اقتصادی می باشد بلکه بعد فکری و علاقه انسانها را نیز به محیط زیست و طبیعت اطراف خود گسترش می دهد که این میتواند جهت احیاء و استفاده مفید از منابع طبیعی آن کشور نقش بسیار کارساز و مثمر ثمری را ایفاء نماید. (شاهسواری، ۱۹۹۸)

شناسایی و معرفی رستنی های یک منطقه به طور اختصاصی و محلی اهمیت ویژه ای دارد که از آن جمله می توان به گونه های گیاهی خاص در محل و زمان معین، تعیین پتانسیل و قابلیت های رویشی منطقه، امکان افزایش تراکم گونه های منطقه، شناسایی گونه های مقاوم، مهاجم و در حال انقراض، کمک به تعیین پوشش گیاهی کشور، و شناسایی عوامل مخرب رستنی های منطقه را نام برد. همچنین با شناخت و مراقبت درست از اکوسیستم های مناطق و مولفه های زیستی و غیر زیستی آن، بهتر می توان زیستگاههای طبیعی، تنوع زیستی و آب و خاک این مناطق آسیب پذیر را حفاظت نمود. عدم شناخت منابع موجود و بهره برداری بی رویه و غیراصولی باعث گردیده است تا بسیاری از ذخایر با ارزش منابع طبیعی تجدید شونده یا از بین رفته و یا در حال نابودی باشد و یا بهره برداری و استفاده درست از این ثروت های ملی را غیر ممکن سازند.

به طور کلی شناسایی و معرفی رستنی های یک منطقه اهمیت ویژه ای دارد که از آن جمله می توان به امکان دسترسی آسان و سریع به گونه گیاهی خاص در محل و زمان معین، تعیین پتانسیل و قابلیت های رویشی منطقه، امکان افزایش تعداد گونه های منطقه از نظر تراکم، شناسایی گونه های مقاوم و گونه های در حال انقراض و کمک به حفظ آنها، شناسایی گیاهان دارویی و استفاده اصولی از آنها و کمک به تعیین پوشش گیاهی کشور نام برد.

از این رو به دلیل آنکه در مراتع حوضه آبخیز ورزقان چای از حوضه های آبخیز اهر چای، در استان آذربایجان شرقی مطالعه مستقیمی روی فلور و جغرافیایی گیاهی این منطقه صورت نگرفته است لذا این تحقیق به منظور شناخت گونه های گیاهی منطقه، تنوع گونه ای، بررسی اشکال زیستی، تعیین گیاهان دارویی و تعیین خوشخوراکی گونه های گیاهی صورت گرفته است.

مواد و روش ها:

معرفی منطقه:

حوضه آبخیز ورزقان چای در مختصات جغرافیایی این حوضه دارای یک شهر به نام ورزقان و شش روستا به نامهای: خیرالدین، چایکنندی، چراغلو، ایشیقلو، حسلو و قره بلاغ می باشد. حداکثر ارتفاع حوضه حدود ۲۵۲۰ متر، حداقل ارتفاع حوضه ۱۶۵۰ متر و متوسط ارتفاع آن ۲۱۵۰ متر می باشد که اختلاف ارتفاعی ۸۷۰ متری در حوضه قابل وجود دارد. این حوضه دارای مساحتی معادل ۸۳۰۰ هکتار می باشد. و در عرض جغرافیایی $38^{\circ} 24' 12'' - 38^{\circ} 31' 3''$ شمالی و طول جغرافیایی $46^{\circ} 39' 53'' - 46^{\circ} 30' 26''$ شرقی واقع شده است. میانگین بارش بلندمدت سالانه حوضه ۲۹۴ میلی متر است و اقلیم حاکم نیمه خشک سرد می باشد. بیشترین نزولات جوی در بهار و کمترین نزولات در تابستان صورت می پذیرد و تعداد روزهای یخبندان در سال حدود ۱۵۰ روز می باشد. جهت شناسایی و معرفی فلور منطقه از روش پیمایش زمینی تحت عنوان روشهای مرسوم مطالعات تاکسونومیک منطقه ای استفاده شد (مصدیقی، ۱۳۸۰). در این روش با مراجعه مستقیم به نواحی مختلف منطقه مورد بررسی، جمع آوری گونه های گیاهی صورت گرفت، جمع آوری گونه های گیاهی در فصل رویشی ۱۳۸۸، از تمام نقاط منطقه مورد مطالعه انجام شده است. نمونه های سالم، کامل و بدون آفت که تمام قسمتهای گیاه را دارا باشند انتخاب نموده و به کمک بیلچه یا دست از خاک خارج می کنیم به طوریکه حداقل صدمه به ریشه گیاه وارد شود نمونه های جمع آوری شده پس از خشک شدن با استفاده از فلورهای ایرانیکا، ترکیه، رستنی های ایران، فرهنگ نامهای گیاهان ایران، به طور دقیق مورد شناسایی قرار گرفتند. (قهرمان، ۱۳۷۱؛ اسدی، ۱۳۶۷؛ دیویس، ۱۹۷۲؛ رکنگر، ۱۹۶۳)

برای طبقه بندی ریختهای حیاتی (شکلهای زیستی) گیاهان از طبقه بندی رانکیور (Runki aer) استفاده شده است که به علت اهمیت بوم شناختی آن در اقلیم با فصل نامساعد بیشتر مورد پذیرش واقع شده است. این رده بندی بر اساس موقعیت و چگونگی حفاظت جوانه های مسئول بقای نسل گیاه در فصل نامساعد است. ضمن شناسایی کلیه گونههای جمع آوری شده، شکل زیستی گونه ها براساس سیستم رده بندی مذکور مشخص گردید (Raunkiaer., 1934).

به دلیل اهمیت گیاهان مرتعی در تامین بخش اصلی مواد غذایی دامها و اطلاع از پتانسیل موجود منطقه مبنی بر وفور گیاهان علوفه ای خوشخوراک اقدام به طبقه بندی گیاهان از نظر خوشخوراکی شد. برای طبقه بندی گونه ها از نظر خوشخوراکی از مرور منابع قبلی و اطلاعات مردم بومی و نیز جهت مشخص نمودن فرم رویشی و دیرزیستی آنها از ویژگیهای مرفولوژیکی گیاهان استفاده شد.

نتایج

در این تحقیق جمعا ۱۰۲ گونه گیاهی شناسایی شد که مربوط به ۲۵ خانواده گیاهی می باشند که فهرست تیره های گیاهی شناسایی شده حوضه آبخیز ورزقان چای در جدول (۱) آمده است.

براساس مطالعات انجام شده روی فلور منطقه می توان گفت که محدوده مورد مطالعه با وجود اینکه مساحت زیادی ندارد (حدود ۸۳۰۰ هکتار) ولی از تنوع گیاهی بسیار خوبی برخوردار است وجود ۲۵ تیره و ۱۰۲ گونه گیاهی موید این مطلب است. با رده بندی گونه ها بر اساس خانواده های مربوطه مشاهده می گردد که از منطقه مورد مطالعه شناسایی شده است (شکل ۱). بیشترین گونه ها متعلق به تیره کاسنی با تعداد ۲۵ گونه است و (Ast er aceae) به ترتیب تیره گندمیان با ۱۶ گونه و تیره Labi at ae و Papi l i onaceae به صورت مشترک در ردیف بعدی از نظر تعداد گونه قرار دارد.

فراوانی گونه های گیاهی تیره کاسنی شاید به علت چرای مفرط در منطقه با شدت چرا که به تجربه مشاهده شده که هنگام تخریب بیش از حد پوشش گیاهی، اعضای برخی از تیره ها نظیر تیره کاسنی حضور بیشتری در منطقه پیدا می کنند (ایران نژاد، ۱۳۸۰).

نتایج دسته بندی گیاهان بر اساس میزان خوشخوراکی نشان می دهد که گونه های با خوشخوراکی پایین (III) در منطقه فراوانی زیادی دارند و گونه های خوشخوارک (I) با تعداد ۲۴ گونه کمترین تعداد را دارا هستند. گون های با خوشخوراکی متوسط دارای فراوانی ۳۰ می باشند. (شکل ۲).

فشار چرای دام و بعضی از مسایل اقتصادی واجتماعی منطقه باعث شده است که مراتع خوب و عالی به مراتع فقیر تبدیل شده و گونه های نامرغوب و خاردار جایگزین گونه های مرغوب و خوشخوارک گردند.

پاکدامنی (۱۳۷۶)، پوشش گیاهی سه واحد اراضی را تحت سه شدت بهره برداری از نظر تنوع زیستی و تولید مورد بررسی قرار داد و نشان داد که تحت چرای متعادل از رستنیها، تأثیر شگرگی از جوامع گیاهی در جهت توالی و رسیدن به جامعه کلیماکس دارد. بنابراین بهره وری صحیح و معقولانه از رستنیها می تواند از زوال منابع طبیعی جلوگیری بعمل آورده و بر تنوع ژنتیکی اکوسیستم بیافزاید

همچنین نتایج نشان میدهد منطقه دارای پتانسیل بالا در جهت استفاده از گیاهان در صنعت دارو سازی دارد زیرا که گونه های با کاربرد دارویی در حدود ۲۶ گونه است. علاوه بر این تعداد ۵ گونه سمی نیز در منطقه شناسایی شد (شکل ۳). لذا برای اینکه دام ها بر اثر استفاده از این گون ها دچار کاهش بازدهی نشوند باید اولاً از دام های بومی در منطقه استفاده گردد زیرا که احتمال مصرف دام بومی به دلیل تجربه دام خیلی کم است ثانياً اینکه اقدامات مدیریت زمانی و مکانی را در عرصه اجرا کرد و دام در زمانی از مرحله فنولوژیکی وارد عرصه شود که این گونه خطر زیادی نداشته باشند.

شکل ۴ حاکی از کم بودن گونه های با فرم درخت در منطقه است که بیانگر عدم وجود شرایط مناسب رطوبتی یا سایر عوامل اکولوژیکی مناسب در این منطقه جهت گسترش این فرم رویشی می باشد.

اگرچه محیط زیست تا حدودی شکل گیاهان را تغییر میدهد و لیکن در عوض با از بین بردن یا مساعدت اشکالی که دارای ویژگیهای بوم شناختی بارزی هستند نقشی اساسی در پراکنش آنها ایفا می نماید. به این ترتیب اشکال درختی از ارتفاعات بلند به علت کوتاه بودن فصل رویشی و از نظر مکانی به علت بادهای قوی و برفهای دایمی حذف شده اند و از سوی دیگر گیاهان علفی یکساله از مناطق با پوشش دایمی رخت برسته اند.

از نظر دیرزیستی گونه های چند ساله بیشترین تعداد را دارند. و گونه های یکساله و دو ساله هر کدام به ترتیب ۱۷ و ۶ عدد می باشند شکل ۵.

از نظر شکل زیستی گیاهان موجود در این حوضه ۳۷ درصد گونه ها همی کریپتوفیت ۳۱ درصد گونه ها کامفیت، ۲۴ درصد تروفیت، ۲ درصد گونه ها کریپتوفیت و ۴ درصد گونه ها فانروفیت می باشد شکل ۶.

فراوانی کریپتوفیتها و همی کریپتوفیتها در منطقه حاکی از وجود شرایط آب و هوایی سرد و کوهستانی در منطقه است ولی علت اینکه تروفیتها بیشترین درصد را دارا می باشند احتمالاً به علت تخریبهایی است که در منطقه صورت گرفته و نیز کوتاه بودن فصل رویشی و کمی بارندگی و خشکسالیهای چند سال اخیر و شرایط نامساعد باعث شده که گیاهان یکساله در منطقه غالب گردند.

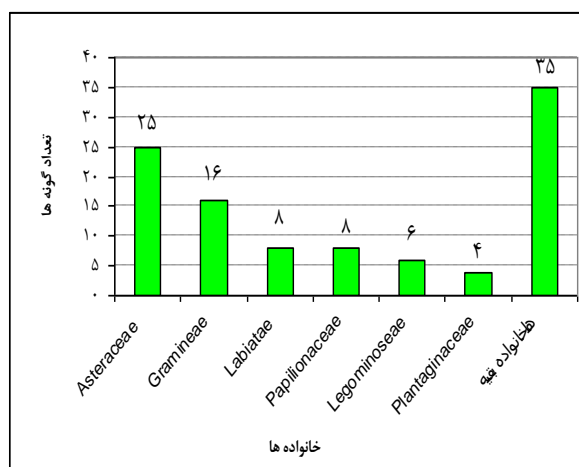
بحث و نتیجه گیری

فلور این منطقه برای اولین بار طبق این پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است. وجود بیش از ۱۰۲ گونه گیاهی در ۸۳۰۰ هکتار در منطقههای با اقلیم نیمه خشک سرد با زمستانهای سرد در ارتفاعات نشان از تنوع بسیار بالا در این منطقه دارد. البته یکی از دلایل مهم این تنوع را شاید بتوان با تغییرات ارتفاعی زیاد منطقه مرتبط دانست که فاصله بین کم ارتفاعترین نقطه و بلندترین نقطه منطقه بالغ بر ۸۷۰ متر است که باعث تغییرات اقلیم، شیب، بارش، رطوبت شده و این نیز به نوبه خود منجر به تنوع پوشش گیاهی خواهد شد. از مهمترین نکته ای که در این منطقه قابل مشاهده است گسترش گونه های غیر خوشخوارک است که باید اقدامات مدیریتی در جهت کاهش این گونه ها و افزایش گون های خوشخوارک صورت گیرد. با توجه به موارد فوق و بعلت دارا بودن بارندگی نسبتاً

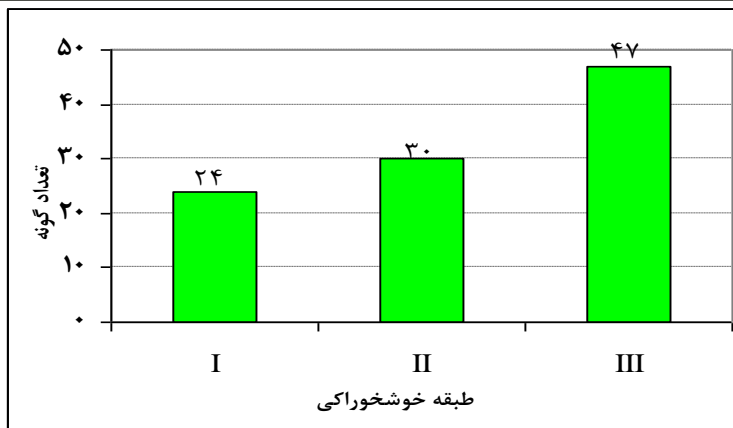
مناسب، پتانسیل بالای آن در تولید گیاهان مرتعی و از طرف دیگر وضعیت فیزیوگرافی پیچیده، کوهستانی بودن منطقه، اکوسیستم شکننده، قابلیت فرسایش پذیری و تولید بالای رسوب، ضرورت و اهمیت مطالعات پوشش گیاهی را جهت کشف پتانسیل های آن مضاعف می کند. لذا انتظار می رود با استفاده از نتایج حاصل از این مطالعات بهره برداری بهینه از مراتع کشور مورد توجه روز افزون قرار گیرد.

جدول ۱

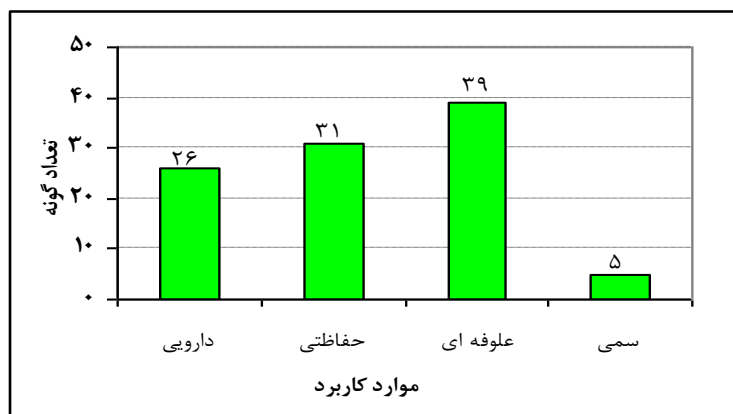
خانواده	شماره خانواده	خانواده	شماره خانواده
Caryophyllaceae	۱۴	Asteraceae	۱
chenopodiaceae	۱۵	Brassicaceae	۲
Cyperaceae	۱۶	Cruciferaeae	۳
Euphorbiaceae	۱۷	Eleagnaceae	۴
Geraniaceae	۱۸	Fumariaceae	۵
Labiatae	۱۹	Gramineae	۶
Legominoeae	۲۰	Lamiaceae	۷
papaveraceae	۲۱	Malvaceae	۸
Plantaginaceae	۲۲	Papilionaceae	۹
Polygonaceae	۲۳	Plumbaginaceae	۱۰
Rosaceae	۲۴	Ranunculaceae	۱۱
Urticaceae	۲۵	Scrophullariaceae	۱۲
		Zygophyllaceae	۱۳

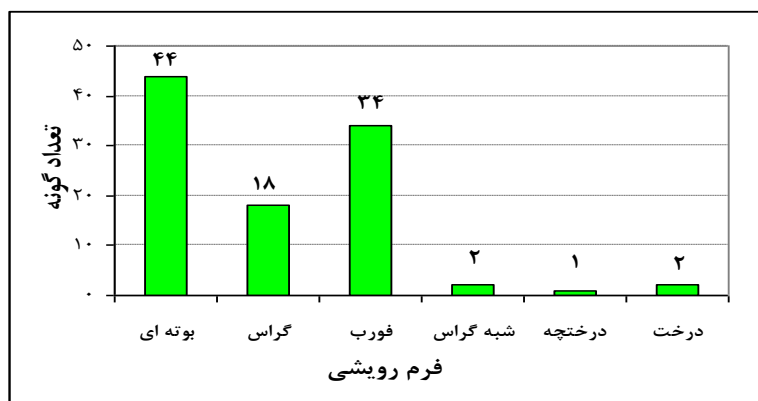
شکل ۱- فراوانی خانوادگی گیاهی در منطقه

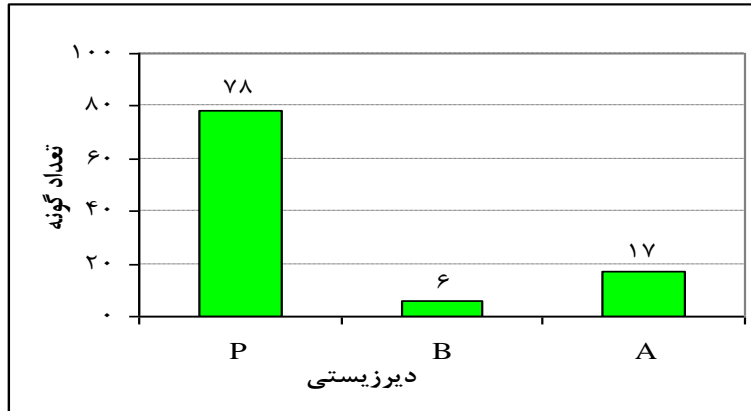
شکل ۲ - طبقه بندی گونه ها بر اساس میزان خوشخوراکی

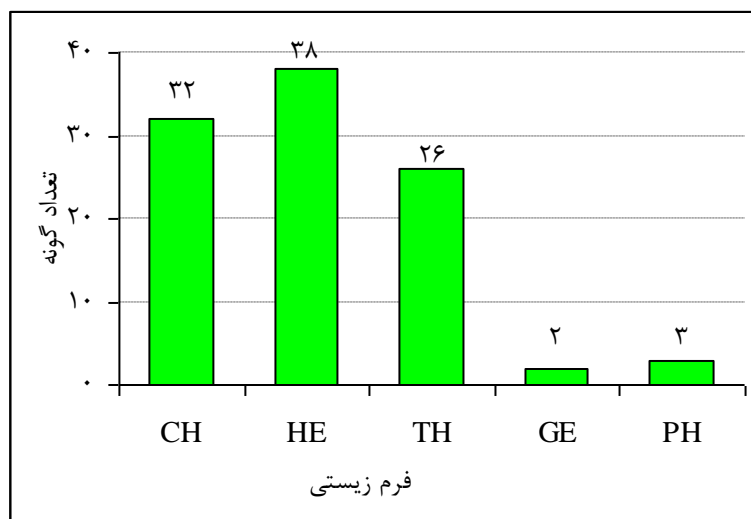
شکل ۳ - طبقه بندی گونه ها بر اساس موارد کاربرد

شکل ۴ - فراوانی فرم ها رویشی مختلف در منطقه

شکل ۵ - فراوانی گونه ها از نظر دیر زیستی

شکل ۶ - فرمهای زیستی گونه های حوضه

منابع:

- 1.Assadi, M., Masomi, A., Khatamsaz, M., and Mozafarian, V. 2002. Flora of Iran. Iranian institute of forest and ranglands. Press.
- 2.Amini Ashkori, T., Ejtehadi, H., Kyanmehr, A., and Asadi, M. 2001. Investigation on flora and comparison Biodiversity of Beach ecosystems (Miyankaleh, Semi- islands, Kelarabad, Ramsar), First science and Plant Biodiversity of Iran Conference. Tehran Univ. P: 56.
- 3.Azarnivand1369: assessing of vegetation and soil in relevance with geomorphologic units in damghan. Msc thesis of ranger and, tarbiat modares university
- 4.Davis P.H.(1972-1984). Flora of Turkey. (vol. 4 and 8), Edinburgh
- 5.Gauch, H. G., 1982. Multivariate analysis in community ecology, Cambridge University Press, Cambridge.
- 6.Ghahraman, A. 2000. Colored flora of Iran. Volume 1-22. Forest & Rangelands Research Institute. Press. Tehran. Iran
- 7.Iran Nezhad Parizi, M.H., Sanei Shariat Panahi, M., Zobeiri, M., and Marvi Mohajer, M.R. 2001. A Floristical and Phytogeographical Investigation of Khabr National Park and Rouchun wildlife refuge. Iranian Journal. Natural Resource. 54: 111-129.
- 8.Mesdaghi, M. 2001. Vegetation Description and Analysis. Mashhad Jihad Daneshgahi Press. (translated in Persian). 287pp.

۹. Mo sli emi ۱۳۷۶: r el at i onshi p bet ween veget at i on and soi l usi ng or di nat i on r et hod i n kol ah ga zi nat i onal park of Esf ahan. M sc t hesi s of r angel and, t ar bi at modar es uni versi ty

۱۰. Pakdaman ۱۳۷۶: assessment of di verci ty and production i n three vari ous ut i l i zati on i nt ensi tes i n vari ous morphol ogi cal uni ts of rebat ghara bil . M sc t hesi s of r angel and. Gorgan University of Agricultural Sciences & Natural Resources

11. Ter braak, C.J.F., 1980. The analysis vegetation environment relationship by canonical Correspondence analysis, *Vegetation*, NO.69, PP.

Raunkiaer, C., 1934. The life forms of plants and statistical plant geography. Clarendon Press, Oxford University Press 162 pp

12. Rechinger K.H. (1963-1992). *Flora Iranica* (no.1-171), Graz.

13. Shahsavari, E. 1998. Natural forest & Iran woody plants. Forest & Rangelands Research Institute (Iran). 111: P: 79. (Translated in Persian).

14. West, Neil. 2003. Bio Diversity of Rangelands. *Rangelands*. J. 25:60-65

An assessment and review of floristic diversity in rangelands of Varzghan chay watershed

Maintenance, management, protection and rational utilization of rangeland ecosystems requires comprehensive scientific understanding of them. On this basis, identify floristic diversity of pastures, are the basis for management and use of rangeland resources. Lack of scientific knowledge causes irregular and improper exploitation of the vegetation that will disturb balance between the components of natural ecosystems. Vegetation cover is one of the components of natural ecosystems. Identify and study ecosystems Vegetation cover can be background of studies in plant ecology. The study attempted to introduce the Floristic of region list . Therefore plants using field survey were collected and identified and based on phylogenetic classification, family, gender and species were identified. For ecological categorizing Rankyr and Pabo classification was used. Also with questioning from local people, the amount of plant species utilization and palatability for livestock were determined. The results show the study area includes 102 plant species that were classified in 25 plant families. Of the main families in this area that can be noted, are Asteraceae (25 species), Gramineae (16 species) and Labiatae (8 species). species richness Vrzan chay Basin rangeland have richness with considerable medicinal applications, therefore , another utilization from the area pastures can be performed. Another point which is gained from results is that, due to excessive pressure on rangelands non-palatability species in the region have expanded. Therefore, management practices should be performed to prevent this trend that plant diversity can be away from danger.

Key words: Vegetation cover, palatability, ecologic classification, floristic diversity, Varzghan chay Rangeland